

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

1. Nazwa

UKŁAD RURALISTYCZNY MIEJSCOWOŚCI

2. Czas powstania

XIII – XIX w.

SŁUŻEWO

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym
Fotografia od strony południowej (ul. Brzeska)

4. Adres

Służewo

87-700 Aleksandrów Kujawski

5. Przynależność administracyjna

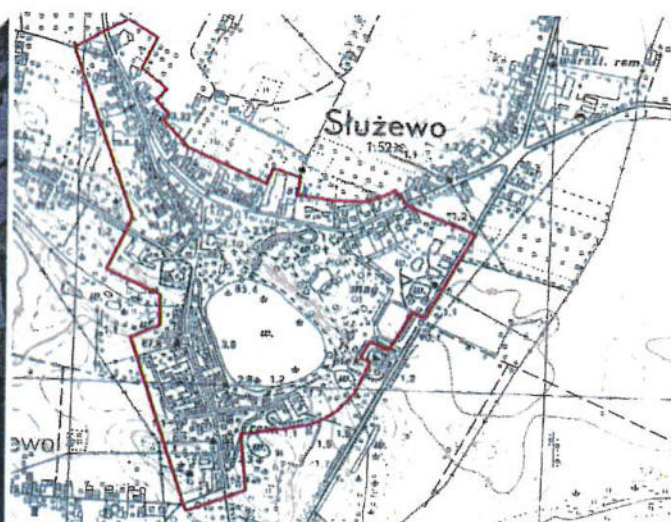
województwo
kujawsko-pomorskie

powiat
aleksandrowski

gmina
Aleksandrów Kujawski

6. Formy ochrony

Wojewódzka Ewidencja Zabytków

8. Historia, opis i wartość

1241 r. – wzmiankowanie jako wieś
przed 1339 r. – nadanie praw miejskich
1869 r. – utrata praw miejskich

Dawniej miasto szlacheckie, o średniowiecznym rodowodzie. Położenie na drogach łączących Toruń z Brześciem Kujawski, Krakowem, Wrocławiem, Lwowem wpłynęło pozytywnie na rozwój i zamożność miejscowości. Jedno z gniazd rodowych Pomianów, bardzo wpływowej rodziny z XII-XIV wieku. Nie zachowały się dokumenty lokacyjne miasta jednakże już 1339 roku pojawia się wzmianki o mieście Służewo. W początkach XV w. właścicielami Służewa stała się bardzo wpływowa rodzina Służewskich herbu Sulima.

Jan Służewski, wojewoda brzesko - kujawski to jedna z najznakomitszych postaci w historii Służewa. W 1560 roku został fundatorem kościoła i szpitala. Późniejsi właściciele Służewa to Niemojewscy i Wodzińscy. Stąd wywodziła się Maria Anna Józefa Nepomucena Wodzińska herbu Jastrzębiec, córka Wincentego i Teresy znana głównie jako muza i narzeczona Fryderyka Chopina oraz bohaterka utworów lirycznych Juliusza Słowackiego. W 1869 roku car Aleksander II odebrał Służewu prawa miejskie. Od 1913 roku Służewo pozostawało własnością Życkich. Służewo znajduje się Kujawsko-Pomorskim szlaku Fryderyka Chopina.

We wsi znajduje się zabudowa mieszkalna i usługowa o charakterze małomiasteczkowym i wiejskim, tereny zielone urządzone (park podworski i aleje drzewne), kościół, dawny młyn, przydrożne kapliczki.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: 4 – dobry (układ przestrzenny)
3 – dostateczny (zabudowa historyczna)

Zaleca się:

- podjęcie wszelkich możliwych działań dla powstania MPZP;
- zachowanie historycznej panoramy miejscowości, pełna możliwość ekspozycji miejscowości z dominantą wieży kościelnej;
- zachowanie historycznego przebiegu i parametrów ulic i placów;
- zachowanie historycznych linii zabudowy ulic i placów;
- wprowadzenie nowej zabudowy głównie jako uzupełnienie zabudowy istniejącej, w gabarytach i formach architektonicznych zharmonizowanych z zabudową historyczną;
- podjęcie działań zmierzających do zaktywizowania właścicieli obiektów zabytkowych do dbałości o stan posiadanych zabytków;
- objęcie szczególną ochroną obszaru sąsiadującego z parkiem podworskim poprzez dołożenie szczególnej dbałości w kształtowaniu lokalizacji, gabarytów i form zabudowy w jego sąsiedztwie;
- nie dopuszczenie do wprowadzania w obszar objęty ochroną obiektów współczesnych zakłócających historyczną strukturę i klimat zabudowy;- dbałość o obszar historycznej zieleni (obszar parku), zachowanie jego historycznych granic i miejsca w krajobrazie miejscowości.

Źródło: Karta Ewidencyjna Zabytku Nieruchomego WEZ, 2011

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

GEZPRO
Daniel
Wiśniewski
mgr Daniel Wiśniewski
30.06.2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków